

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2021

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ (68)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 3 Ιουνίου 2021
8:00 - 10:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρία (3) ΜΕΡΗ.

Να απαντήσετε υποχρεωτικά σε ΟΛΑ τα ερωτήματα του εξεταστικού δοκιμίου.

Όλες οι απαντήσεις του εξεταστικού δοκιμίου να δοθούν στο τετράδιο απαντήσεων.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)

A.I. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος), δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Ο Θέσπις ήταν ο πρώτος που χρησιμοποίησε το προσωπίο στους διθυράμβους.
2. Οι υποκριτές του αρχαίου δράματος αμείβονταν από την πολιτεία.
3. Το αθηναϊκό κράτος επέβαλλε ποινές στους ποιητές που ασκούσαν δημόσια κριτική.
4. *Εδώλια* ονομάζονταν τα καθίσματα των θεατών στο αρχαίο θέατρο.
5. *Βροντεϊόν* ονομαζόταν το μεταλλικό μηχάνημα το οποίο σηματοδοτούσε την έναρξη μιας παράστασης τραγωδίας.
6. Οι υποκριτές στο αρχαίο δράμα ήταν αναγκασμένοι να καταφεύγουν σε μεγάλες κινήσεις, για να είναι ορατοί από όλους τους θεατές.
7. Το συνηθέστερο κοστούμι της Αρχαίας Τραγωδίας ήταν ένα εφαρμοστό μάλλινο ρούχο στο χρώμα του δέρματος.
8. Οι θεωρίες του κοινωνιολόγου Ογκίστ Κοντ επηρέασαν τη θεματολογία του Αστικού Δράματος.

9. Τα έργα του Ίψεν έτυχαν θερμής υποδοχής από το κοινό της εποχής του.
10. Το μακιγιάζ στο Αστικό Δράμα αναδεικνύει την ψυχική κατάσταση του χαρακτήρα.

(μονάδες 10)

A.II. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, γράφοντας το σωστό γράμμα δίπλα από τον αντίστοιχο αριθμό.

1. *Στάσιμο* ονομάζεται:

- α. το τραγούδι των υποκριτών στο αρχαίο δράμα.
- β. το τραγούδι του Χορού στο αρχαίο δράμα.
- γ. η ώρα ξεκούρασης των υποκριτών.
- δ. το εναρκτήριο μέρος της τραγωδίας.

2. Ο ηθοποιός στο Αστικό Δράμα:

- α. αυτοσχεδιάζει.
- β. κινείται με υπερβολή.
- γ. μιλά με στόμφο.
- δ. κινείται και μιλά με φυσικότητα.

3. Στην Αρχαία Τραγωδία το προσωπείο χρησίμευε:

- α. για την ερμηνεία γυναικείων χαρακτήρων από άντρες.
- β. για αισθητικούς λόγους.
- γ. για να μην αναγνωρίζει ο θεατής τον κάθε ρόλο.
- δ. για να προστατεύεται ο υποκριτής από τα καιρικά φαινόμενα.

4. *Αυλητής* ονομαζόταν:

- α. ο γενικός υπεύθυνος για την διοργάνωση των δραματικών αγώνων.
- β. ο χορηγός των παραστάσεων.
- γ. ο κριτής των δραματικών αγώνων.
- δ. ο μουσικός στις παραστάσεις των τραγωδιών.

5. Η Αντιγόνη στην ομώνυμη τραγωδία του Σοφοκλή έθαψε τον αδελφό της Πολυνείκη, δηλώνοντας:

- α. πίστη στο δίκαιο της πράξης του Πολυνείκη.
- β. πίστη στους νόμους της πολιτείας.
- γ. πίστη προς τους άγραφους νόμους των θεών.
- δ. την αντιπάθειά της προς τον βασιλιά Κρέοντα.

(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ζητήματα.

Το κάθε **ΖΗΤΗΜΑ** βαθμολογείται με **δεκαπέντε (15) μονάδες**.

Οι απαντήσεις θα πρέπει να δίδονται σε **συνεχή λόγο**.

ΖΗΤΗΜΑ 1

B.1.1. Να καταγράψετε **τέσσερις (4)** διαφορές ανάμεσα στον Χορό της Αρχαίας Τραγωδίας και τον Χορό της Αρχαίας Κωμωδίας.

(μονάδες 8)

B.1.2. Ο Αριστοτέλης περιλαμβάνει τον *Μύθο* στα Κατά Ποιον μέρη της τραγωδίας. Να εξηγήσετε την έννοια του *Μύθου*.

(μονάδες 4)

B.1.3. Να περιγράψετε το χαρακτηριστικό γυναικείο κοστούμι της Αρχαίας Κωμωδίας.

(μονάδες 3)

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. Να περιγράψετε τον χαρακτήρα του Ιάσονα όπως παρουσιάζεται στο έργο του Ευριπίδη, *Μήδεια*.

(μονάδες 2)

B.2.2. α. Να αναφέρετε **τέσσερα (4)** από τα βασικά θέματα του Αστικού Δράματος.

β. Εξηγήστε τι εξυπηρετεί η χρήση της *αυλαίας* στο Αστικό Δράμα.

(μονάδες 7)

B.2.3. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα εξής:

α. *Λογείον*

β. *Αγώνας Λόγων της Αρχαίας Κωμωδίας*

γ. *Επώνυμος άρχων*

(μονάδες 6)

ΖΗΤΗΜΑ 3

B.3.1. α. Να παρουσιάσετε **δύο (2)** χαρακτηριστικά της δραματικής τέχνης του Ευριπίδη.

β. Να αναφέρετε **μία (1)** καινοτομία του τραγικού ποιητή Αισχύλου.

(μονάδες 5)

B.3.2. Να γράψετε **τέσσερις (4)** θεατρικές συμβάσεις της Αρχαίας Τραγωδίας.

(μονάδες 4)

B.3.3. Με βάση την πιο κάτω φωτογραφία, να παρουσιάσετε **τρία (3)** στοιχεία του Αστικού Δράματος με τα οποία επιδιώκεται η αληθοφάνεια.

(μονάδες 6)

Παγκόσμια πρώτη για το «Κουκλόσπιτο» στην Κοπεγχάγη. Royal Theatre, σε σκηνοθεσία H. P. Holst

Να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.

Οι απαντήσεις θα πρέπει να δίδονται σε **συνεχή λόγο**.

Γ.1. Αφού διαβάσετε το απόσπασμα που παρατίθεται πιο κάτω, από το έργο *Λεωφορείο ο Πόθος* του Τέννεσι Ουίλλιαμς, και αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για το αμερικανικό θέατρο, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα.

Λεωφορείο ο Πόθος

Τέννεσι Ουίλλιαμς

Σκηνή Ένατη

ΜΠΛΑΝΣ: Κάτι σκοτεινό κρύβουν τα λόγια σου, αλλά δεν μπορώ να καταλάβω τι.

ΜΙΤΣ: Αυτό που κρύβουν τα λόγια μου είναι ότι ποτέ δε σ' έχω δει καθαρά, Μπλανς. Για ν' ανάψουμε το φως εδωμέσα.

ΜΠΛΑΝΣ: *(τρομοκρατημένη)* Φως; Τι φως; Γιατί;

ΜΙΤΣ: Αυτό το φως εδώ με το χάρτινο μαραφέτι... *(πετάει το χάρτινο κάλυμμα του πορτατίφ και προβάλλει ο γλόμπος γυμνός. Η Μπλανς βγάζει μια τρομοκρατημένη μικρή φωνή)*.

ΜΠΛΑΝΣ: Γιατί το 'βγαλες;

ΜΙΤΣ: Για να σε δω κατάφατσα. Καθαρά-καθαρά!

ΜΠΛΑΝΣ: Φυσικά, δεν ήθελες να με προσβάλεις!

ΜΙΤΣ: Όχι. Μόνο – μου αρέσει η αλήθεια.

ΜΠΛΑΝΣ: Εγώ δε θέλω αλήθεια. Θέλω μαγεία. *(Ο Μιτς γελάει)*. Ναι, ναι, μαγεία θέλω. Αυτό αγωνίζομαι να προσφέρω στους άλλους. Τους μεταμορφώνω τα πράγματα. Δεν τους δείχνω την αλήθεια, αλλά τι έ π ρ ε π ε να είναι αλήθεια. Κι όποιος το νομίζει αμάρτημα αυτό, ας με καταδικάσει! – ΜΗΝ ΑΝΑΨΕΙΣ ΤΟ ΦΩΣ!

(Ο Μιτς πάει στον διακόπτη, ανάβει το φως και την κοιτάζει εξεταστικά. Η Μπλανς βγάζει κραυγή και σκεπάζει το πρόσωπό της. Ο Μιτς το ξανασβήνει).

ΜΙΤΣ: *(αργά, με πικρία)*. Δε με νοιάζει αν είσαι μεγαλύτερη απ' όσο λες. Τα άλλα με νοιάζουν- στο διάβολο! Που μου παράσταινες την παλαιών αρχών κι όσα άλλα μου ξεφούρνιζες όλο το καλοκαίρι. Το' ξερα δηλαδή πως δεν είσαι δεκαεξάρα. Εκείνο που με σφάζει είναι που τόχαψα πως είσαι εντάξει.

[...]

ΜΙΤΣ: Μου είπες ψέματα, Μπλανς.

ΜΠΛΑΝΣ: Πώς τολμάς να λες ότι είπα ψέματα!

ΜΙΤΣ: Ψευτιά, ψευτιά, μέσα κι έξω, όλο ψευτιά.

ΜΠΛΑΝΣ: Όχι μέσα μου! Το ψέμα ποτέ δεν έφτασε στην καρδιά μου...

Απόσπασμα από το *Λεωφορείο ο Πόθος*,
του Τέννεσι Ουίλλιαμς, μετάφραση Π. Μάτεσης, εκδ. Γκοβόστης, 1973.

Γ.1.1. α. Να εξηγήσετε τον λόγο της σύγκρουσης μεταξύ του Μιτς και της Μπλανς, με βάση το πιο πάνω απόσπασμα.

β. Να παρουσιάσετε **δύο (2)** χαρακτηριστικά του έργου *Λεωφορείο ο Πόθος* του Τέννεσι Ουίλλιαμς. Να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του αποσπάσματος.

(μονάδες 8)

Γ.1.2. Να χαρακτηρίσετε τη σχέση της Μπλανς με τον Στάνλεϊ Κοβάλσκι, σύμφωνα με την υπόθεση του έργου. Τεκμηριώστε την απάντησή σας, αναφέροντας **δύο (2)** ενδεικτικά περιστατικά.

(μονάδες 6)

Γ.1.3. «*Είναι σωστό ή λάθος για ένα θεατρικό συγγραφέα να βάζει τον εαυτό του μέσα στο έργο του; Η απάντησή μου είναι: "Τι άλλο μπορεί να κάνει;" Η πρώτη στήλη ανάγκη του συγγραφέα είναι να εκφράσει όλ' αυτά που έχουν περάσει μέσα του ως εμπειρίες. Αλλιώς το έργο, όσο και καλό να' ναι, δεν είναι παρά μια κατασκευή, ένα συνθετικό πράγμα.[...]*»

Τέννεσι Ουίλλιαμς, στο Περιοδικό *Διαβάζω*, αριθ.139, 12/3/1986, Αθήνα

Να αναφέρετε **δύο (2)** βιογραφικά στοιχεία τα οποία καθόρισαν το έργο του θεατρικού συγγραφέα Τέννεσι Ουίλλιαμς.

(μονάδες 4)

Γ.2. Ακολουθεί απόσπασμα από την κωμωδία *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη. Αξιοποιώντας τις γνώσεις σας για την Αρχαία Κωμωδία, να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα.

Οι απαντήσεις σας θα πρέπει να είναι **σε συνεχή λόγο**.

Αριστοφάνους *Λυσιστράτη*

Πρόλογος (120-124, 167-183)

ΛΥΣ. Μιλάω	120
λοιπόν• δεν πρέπει πια κρυφό να μείνει. Γυναίκες, ν' αναγκάσουμε αν ποθούμε τους άντρες μας ειρήνη πια να κλείσουν, πρέπει αποχή να κάμουμε...	124
[...]	

ΛΑΜ. Τους δικούς μας άντρες 167
θα τους πείσουμε· εμείς, ειρήνη τίμια
και δίκαια να φυλάν παντού και σε όλα•
αλλά των Αθηναίων ο όχλος, πέστε,
πώς θα πειστεί να πάψει να τσινάει;

ΛΥΣ. Είναι δουλειά δικιά μας, μη σε νοιάζει.

ΛΑΜ. Όσο πολεμοκάραβα αρμενίζουν 174
και μπόλικο έχει χρήμα ο Παρθενώνας,
φοβούμαι.

ΛΥΣ. Και γι' αυτό έχω προνοήσει•
η Ακρόπολη είναι σήμερα δικιά μας.
Όση ώρα εμείς εδώ τα συμφωνούμε,
οι γριές κατά εντολή μου εκεί ανεβαίνουν,
τάχατες για θυσία, και θα την πάρουν.

ΛΑΜ. Ωραία τα λες και τότε είν' όλα εντάξει.

ΛΥΣ. Δεν παίρνουμε όρκο τώρα, Λαμπιτώ μου,
να μπει στη συμφωνία γερό θεμέλιο; 183

Απόσπασμα από τη *Λυσιστράτη* του Αριστοφάνη,
μετάφραση Θ. Σταύρου, εκδ. Εστία, σ.σ.399, 401.

Γ.2.1. «*Η Αθηναία Λυσιστράτη καλεί τις γυναίκες από όλα τα μέρη της Ελλάδας σε μυστική συνάντηση, για να τους ανακοινώσει το σχέδιό της*».

Ποιο είναι το σχέδιο της Λυσιστράτης και τι θέλει να πετύχει με αυτό;

(μονάδες 3)

Γ.2.2. Να περιγράψετε τον χαρακτήρα της Λυσιστράτης, λαμβάνοντας υπόψη την θέση της γυναίκας στην αρχαία Ελλάδα. **(μονάδες 6)**

Γ.2.3. Να παρουσιάσετε **τρία (3)** χαρακτηριστικά γνωρίσματα του έργου του Αριστοφάνη. **(μονάδες 8)**

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ